

Pod koniec lat 90-tych w ogólnopolskich mediach zaczęły pojawiać się informacje o umierających kasztanowcach. Alarmowano, że jeśli nie podejmie się żadnych działań, przyszłe pokolenia będą znać te drzewa jedynie ze zdjęć i filmów. Czy problem nadal jest realny?

Szrotówek kontra kasztanowce

Przyczyną całego zamieszania jest motyl o nazwie szrotówek kasztanowcowiaczek, a w zasadzie jego larwa. Owady składają jaja wzdłuż nerwu głównego liścia.

- Później gąsienica draży kanał, który jest początkowo biały, a później brązowieje. Następuje defoliacja całego liścia - tłumaczy **Marek Bytnar** kierownik Palmiarni w Gliwicach.

Szrotówek jest gatunkiem odkrytym i opisanym stosunkowo niedawno, bo po raz pierwszy w Macedonii w 1985. Do Polski dotarł w połowie lat 90-tych.

W Gliwicach największe szkody związane z żerowaniem szrotówka stwierdzono na przełomie wieku, wtedy też podjęto działania interwencyjne mające na celu zredukowanie szkód.

- Na zlecenie Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego, zastosowano szczypanie

kasztanowców specjalnym preparatem, który powodował ograniczenie żerowania gąsienic tego motyla. - wyjaśnia Marek Bytnar.

Nie był to jednak jedyny sposób obrony przed szkodnikiem. Zastosowano również tzw. pułapki feromonowe. Pnie drzew okleja się wtedy specjal-

nym lepiszczem z zapachem samicy szrotówka. Obecnie stosuje się jedynie działania profilaktyczne, które są wystarczające do walki ze szrotówkiem.

- Motyl ten zimuje w opadłych liściach, dlatego też szczególnie ważne jest by liście dość dokładnie wygra-
biać. Dzięki tej czynności powodujemy ograniczenie populacji tego szkodnika - tłumaczy Marek Bytnar.

Grabienie liści i ich wywóz to metoda, którą każdy z nas

Fot. Beentree, źródło wikipedia.org

groźny dla kasztanowców, jak początkowo sądzono. Na terenie Gliwic nie zaobserwowano ani jednego przypadku zamierania drzewa, wywołanego przez działalność tego szkodnika.

Fot. soebe, źródło wikipedia.org

Motyl szrotówek kasztanowcowiaczek

może przyczynić się do pomocy kasztanowcom. Odradzamy natomiast palenia liści, gdyż czynność ta na terenie miasta grozi otrzymaniem mandatu. Ostatnia zima także przyczyniła się do zredukowania ilości szrotówka.

- Mrozy na przełomie stycznia i lutego przyczyniły się do znacznego zmniejszenia liczebności tego szkodnika. Obecnie na terenie Gliwic obserwujemy już mniejsze ślady na kasztanowcach.

Wbrew przewidywaniom, szrotówek okazał się nie być tak

- Drzewa mają mniejszą vitalność, są osłabione. Nie prowadzi to jednak do śmierci kasztanowców. Tracimy głównie na walorze estetycznym. - mówi kierownik palmiarni.

Obawy związane z żerowaniem gąsienic szrotówka nie były jednak bezpodstawne.

Ten materiał zobaczysz w TV

www.24gliwice.tv

- Opierano się na obserwacjach poczynionych na Bałkanach, gdzie klimat jest znacznie łagodniejszy. U nas szrotówek wydaje trzy, cztery maksymalnie pięć pokoleń tam tych generacji jest więcej. Zniszczenia drzewostanu w południowej Europie były dość znaczne. Na tej podstawie zaniepokojono się u nas i dlatego wprowadzono działania nie tylko zapobiegawcze, ale też interwencyjne - wyjaśnia Bytnar.

Obecnie możemy być spokojni o los kasztanowców. Jedynie uszkodzone liście przypominają nam o działalności szrotówka. Przyszłe pokolenia na pewno będą mogły się cieszyć widokiem tych pięknych drzew.

Liście kasztanowca zaatakowane przez szkodnika

Tydzień atrakcji w Willi Caro

W tym tygodniu kulturalnych atrakcji w mieście nie zabraknie. Kilka ciekawych propozycji ma m.in. Muzeum w Gliwicach.

12.X/ piątek,

Czytelnia Sztuki, godz. 17.00

Zwierzę - żywe tworzywo artysty? Panel dyskusyjny w Czytelni Sztuki

Czy autonomia artysty powinna mieć granice? Czy wolność w sferze przekazu, jaki kieruje on do swoich odbiorców oznacza równocześnie swobodę wyboru „tworzywa” i sposobów, za pośrednictwem których tego przekazu dokonuje? Co w sytuacji, gdy „materiałem”, którym posługuje się artysta, by wyrazić określoną ideę, staje się żywe zwierzę? 12 października na to pytanie spróbują odpowiedzieć zaproszeni do Czytelni Sztuki goście, wśród których znajdują

się profesor **Danuta Ślęczek-Czakon**, kierownik Zakładu Etyki Uniwersytetu Śląskiego, **Dariusz Gzyra** ze Stowarzyszenia Empatia, doktor **Mieczysław Juda**, kierownik Zakładu Teorii i Historii Sztuki katowickiej Akademii Sztuk Pięknych, doktor **Tomasz Pietrzykowski** z Katedry Teorii i Filozofii Prawa Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego oraz **Daniel Maliński**, teoretyk estetyki. Wstęp wolny.

* * *

13.X/ sobota,

Willi Caro, Spory z historią: **Tajemnice Westerplatte**, godz. 16.00

Znany i uznany cykl wykładów

w odświeżonej, obejmującej tematy z zakresu dziejów powszechnych i nie tylko tych najnowszych - formule. W nowym sezonie uczestnicy Sporów z historią będą mieli okazję wysłuchać prelekcji poruszających m.in. temat kryptografii i fałszerstw średniowiecznych dokumentów, rozwoju medycyny i higieny w XIX wieku, roli magii społeczeństwach dawnej Europy i Azji, motywów patriotycznych w polskim malarstwie czy zagadnienia z historii Japonii

Tajemnice Westerplatte

i Ameryki Łacińskiej. Nad ich doborem czuwa historyk Muzeum w Gliwicach, **Mikołaj Ratka**.

Inaugurujący sezon wykład, który w sobotę, 13 października wygłosi w Willi Caro **Krzysztof Zajączkowski** - politolog i dziennikarz, poświęcony będzie mitowi Westerplatte i próbie jego odbudowania.

Duo Milonga

* * *

14.X/ niedziela,

Willi Caro, **Tango w Willi Caro**, godz. 16.00

Do świata aniołów i demonów, zmagających się w ognistym

argentyńskim tango, przeniosą słuchaczy pierwsze w nowym sezonie Podwieczorki muzyczne. Najśłynniejsze kompozycje w wykonaniu **Duo Milonga** - **Anety Janiszewskiej** - harfa i **Konrada Salwińskiego** - akordeon już 14 października w Willi Caro.

Bilety w cenie 12 zł i 8 zł do nabycia od środy 10.10.2012 w Centrum Informacji Kulturalnej i Turystycznej (wt.-sob., godz. 10.00-18.00) oraz przed koncertem w Willi Caro.

* * *

15.X/poniedziałek

Willi Caro, **Jaremko Quartet**, godz. 19.00

W poniedziałek, 15 października Muzeum w Gliwicach będzie dostępne dla wszystkich pasjonatów jazzu.

W ramach festiwalu Palm Jazz w sali konferencyjnej Willi Caro odbędzie się koncert Jaremko Quartet. Bilety do nabycia na miejscu.